

CLEOPATRA MIHĂILESCU

TUDORA PIȚILĂ

Limba și literatura română

Caiet de lucru
pentru clasa a III-a

Semestrul al II-lea

NUMELE MEU

Cuprins

UNITATEA TEMATICĂ 1

Spre ce țărâmură ne aventurăm?

- Povestirea scrisă a unui fragment • Comunicarea prin imagini
- Despărțirea în silabe la capăt de rând • Redactarea unui dialog
Text suport: *Jim Năsturel și Lukas, mecanicul de locomotivă,*
după Michael Ende **4-7**

- Factori care îngreunează comunicarea orală • Utilizarea e-mailului în comunicare • Scrierea corectă a cuvintelor *săi/să-i* • Sunetul și litera
Text suport: *George și cheia secretă a Universului,*
după Lucy și Stephen Hawking **8-11**

- Cuvinte care înlocuiesc o ființă, un lucru, un fenomen (pronumele personal) • Intuirea claselor morfologice (număr, gen) • Adresarea politicoasă • Pronunția și scrierea corectă a pronunțelor care încep cu e și a unor forme ale verbului *a lua*
Text suport: *Emil și trenul spre Berlin,*
după Erich Kästner **12-15**

- **Lectură** – *Cartea cu Apolodor,*
de Gellu Naum **16**
- **RECAPITULARE** – *Miraculoasa călătorie a lui Edward Tulane,*
după Kate DiCamillo **18**
- **EVALUARE SUMATIVĂ** **20**

UNITATEA TEMATICĂ 2

Care e alaiul Primăverii?

- Povestirea scrisă a unui text • Cuvinte care arată însușiri ale ființelor, obiectelor, fenomenelor (adjectivul) • Compunere pe baza unor cuvinte de sprijin
Text suport: *Legenda ghiocelului,*
după o poveste populară **21-24**

- Textul nonliterar • Prezentarea unei teme după un plan • Redactarea unui fluturaș • Modificarea formei unor cuvinte (acordul adjectivului cu substantivul determinat) • Descrierea unui obiect/ a unei ființe
Text suport: *De unde a apărut prima sămânță?,*
de dr. Karen James **25-27**

- **Lectură** – *Pentru tine, primăvară!,*
de Otilia Cazimir **28**
- **RECAPITULARE** – *Salcâmi în floare,*
după Ion Agârbiceanu **30**
- **EVALUARE SUMATIVĂ** **32**

UNITATEA TEMATICĂ 3

De ce aș vrea să rămân copil?

- Relatarea unei întâmplări trăite • Cuvinte care exprimă acțiunea, starea sau existența unui obiect (verbul) • Descrierea unui obiect
- Scrierea corectă a cuvintelor *numai/nu mai*
Text suport: *Hoțul,*
după Tudor Arghezi **33-36**

- Modificarea formei unor cuvinte (numărul verbului) • Pronunția și scrierea corectă a unor forme ale verbelor *a fi și a lua* • Descrierea unei ființe. Compunerea după un șir de întrebări
Text suport: *La Medeleni,*
după Ionel Teodoreanu **37-40**

- **Lectură** – *Zânele nu bat la ușă,*
după Silvia Kerim **41**
- **RECAPITULARE** – *La circ,*
după Otilia Cazimir **43**
- **EVALUARE SUMATIVĂ** **45**

UNITATEA TEMATICĂ 4

Cum gândesc? Ce simt? Cum mă comport?

- Formularea ideilor principale ca întrebări sau titluri • Compunere după un plan dat • Scrierea corectă a cuvintelor care conțin grupurile de sunete *cs/gz* • Cuvinte cu înțeles opus formate prin derivare cu silabele *ne și in*
Text suport: *Dărnicie,*
după Mircea Sântimbreanu **46-48**

- Argumentarea unei păreri, a unei idei • Realizarea unui afiș • Scrierea corectă a cuvintelor *nu-l, nu-i*
Text suport: *Fetița care l-a luat pe NU în brațe,*
după Octav Pancu-Iași **49-53**

- **Lectură** – *Un mic ajutor,*
după Cleopatra Lorințiu **54**
- **RECAPITULARE** – *Doi călători,*
după Alexandru Mitru **56**
- **EVALUARE SUMATIVĂ** **59**

UNITATEA TEMATICĂ 5

Ce prieteni necuwântători am?

- Relatarea unei întâmplări vizionate sau audiate • Realizarea unui proiect de grup • Scrierea corectă a cuvintelor *nicui/nicio*
Text suport: *Tomii,*
după Adrian Oprescu **60-63**

- Mesajul textului • Redactarea unei cărți poștale • Scrierea corectă a cuvintelor *n-am, n-ai, n-au*
Text suport: *Povestea melcului fără casă,*
după Adina Popescu **64-67**

- **Lectură** – *Într-o zi pe când lucram,*
de Ana Blandiana **68**
- **RECAPITULARE** – *Noi, albinele,*
după Călin Gruia **69**
- **EVALUARE SUMATIVĂ** **71**

UNITATEA TEMATICĂ 6

Cine vine odată cu Vara?

- Textul literar – titlu, autor, personaje • Explorarea unui text literar – delimitare în fragmente, planul simplu de idei, povestire orală/scrisă
- Semne de punctuație
Text suport: *Pădurea fermecată,*
după Enid Blyton **72-73**

- Textul nonliterar • Redactarea unei compuneri • Ce exprimă cuvintele? • Noțiuni de fonetică și vocabular
Text suport: *Cum creează scriitorii personajele din cărți?,*
după Jacqueline Wilson **74-75**

- **RECAPITULARE** – *S-a pierdut ceva,*
după Octav Pancu-Iași **76**
- **EVALUARE FINALĂ (3 probe)** **78-80**

- Povestirea scrisă a unui fragment
- Comunicarea prin imagini
- Despărțirea în silabe la capăt de rând
- Redactarea unui dialog

Jim Năsturel și Lukas, mecanicul de locomotivă

după Michael Ende

SĂ ÎNȚELEM TEXTUL!

1. Marchează în dreptul variantei corecte de răspuns.

● Lukas era:

șofer;

marinar;

mecanic de locomotivă.

● El trăia în:

Lummerland;

Mandala;

Valea Amurgului.

● Locomotiva lui Lukas se numea:

Ela;

Emma;

Eva.

● Cel mai bun prieten al lui Lukas era:

Uriașul Părelnic;

Nepomuk;

Jim Năsturel.

2. Completează enunțurile cu informații din textul citit.

Lukas și Jim Năsturel au plecat spre _____ străbătând mai multe locuri:

Când au pătruns în Ținutul _____ l-au cunoscut pe _____.

Acesta era un _____. El se adăpostea

într-un _____.

Lukas l-a ajutat pe Nepomuk, _____.

3. Transcrie, din text, alineatul care îl înfățișează pe Lukas.

SĂ EXERSĂM!

1. Identifică, în text, primul fragment.

- Formulează ideea principală a acestui fragment.

- Notează trei informații de detaliu, care completează ideea principală formulată.

• Povestește, în maximum patru enunțuri, conținutul fragmentului, utilizând informațiile selectate.

2. Scrie povestirea fragmentului dat.

„Charlie zbura deasupra orașelului său într-un imens ascensor de sticlă. Cu doar câteva minute înainte aflate de la domnul Wonka că uriașa Fabrică de Ciocolată îi aparține, așa că pornise să o ia în stăpânire.

- Cum se ține ascensorul acesta în aer? se întreba bunica Josephine.
- Doamnă, zise domnul Wonka, ascensorul se deplasează în aer, pe cabluri cerești.
- Sunt uimită! Știi, Charlie, eu nu prea am încredere în individul acesta, adăugă bunica.
- Fii îngăduitoare, bunico! E prietenul meu și țin mult la el.

Domnul Wonka apăsă un buton și ascensorul țâșni spre slava cerului, cu un șuierat înfiorător.”

(după Roald Dahl, *Charlie și marele ascensor de sticlă*)

SĂ COMUNICĂM!

1. Realizează, în casetele date, câte un simbol potrivit:

a) materiei preferate;

b) bucătăriei;

c) propriei persoane.

2. Scie **A** adevărat sau **F** fals, pentru a stabili valoarea de adevăr a enunțurilor date.

- Comunicarea poate fi verbală sau nonverbală.
- Comunicarea nonverbală se realizează cu ajutorul cuvintelor.
- Gesturile, mimica, imaginile sunt forme ale comunicării nonverbale.
- Semnele convenționale reprezintă elemente de comunicare nonverbală.

SĂ PRONUŢĂM ŞI SĂ SCRIEM CORECT!

1. Realizează toate variantele de despărțire în silabe la capăt de rând pentru cuvintele date.

• nenumărate

• sufragerie

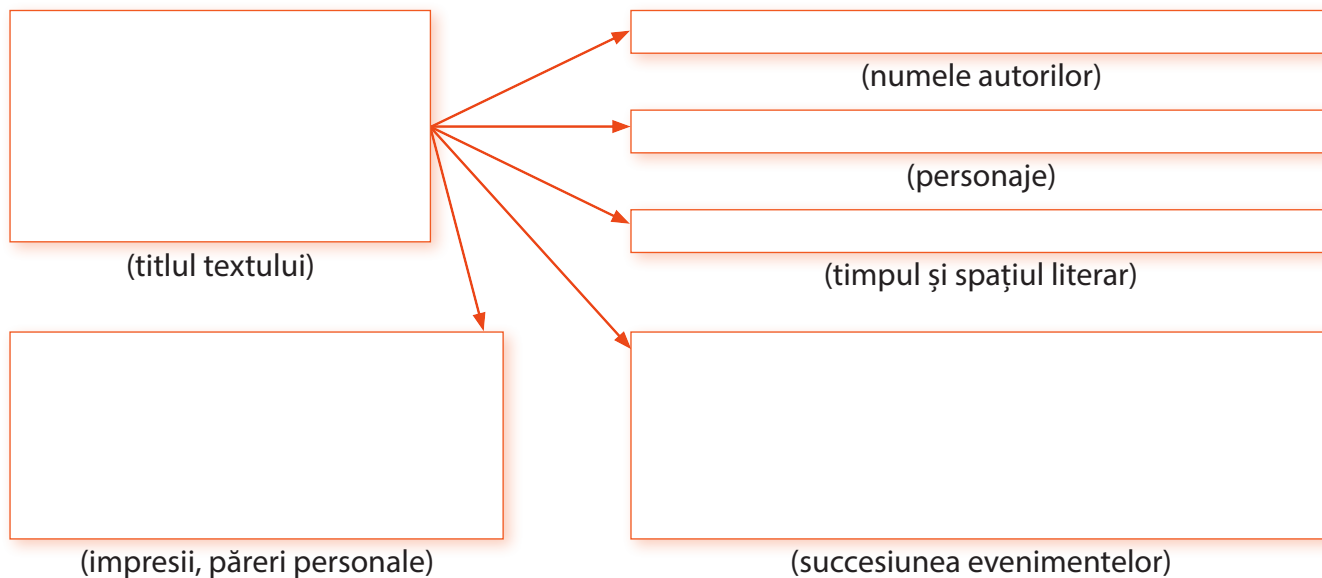

- Factori care îngreunează comunicarea orală
- Utilizarea e-mailului în comunicare
- Scrierea corectă a cuvintelor **săi/să-i**
- Sunetul și litera

George și cheia secretă a Universului

după Lucy și Stephen Hawking

SĂ ÎNȚELEM TEXTUL!

1. Completează HARTA LECTURII, folosind informațiile din text.

2. Notează limitele fragmentelor din text, utilizând ordinea evenimentelor petrecute.

1. de la „George se împrietenește...” până la „...strâmb pe nas”

2. de la

3. Povestește fragmentul în care sunt prezentate personajele întâmplării.

SĂ COMUNICĂM!

1. Observă imaginile. Notează, sub fiecare imagine, cauzele neînțelegerii mesajului transmis de vorbitor.

---

2. Citește fragmentul.

Într-o zi, când aproape renunțase să mai spere, George primi un e-mail foarte surprinzător de la Annie.

De la: Annie <annie@gmail.com>

4 aprilie 2016, 10:31

George,
Mama și tata le-au scris părinților tăi ca să te lase să vii să-ți petreci vacanța la noi. TREBUIE SĂ VII! Ideea e că am nevoie de tine! Am misiune COSMICĂ!

George îi trimise pe loc un e-mail:

De la: George <george@gmail.com>

4 aprilie 2016, 10:32

Ce? Când? Unde?

(după Lucy și Stephen Hawking, *George în căutare de comori prin Cosmos*)

a) Încercuiește ziua și ora la care sunt transmise mesajele.

b) Notează informația transmisă de Annie prin e-mail.

3. Redactează un mesaj pe care l-ai putea transmite unui prieten, prin e-mail.

Completează casetele libere.

Către:

Subiect:

SĂ PRONUŢĂM ŞI SĂ SCRIEM CORECT!

1. Transformă enunţurile, ca în model.

Laura începuse să îi povestească întâmplarea.

Laura începuse să-i povestească întâmplarea.

- Ana venise să îi propună o înţelegere.

- Robert dorise să îi cumpere un tricou roşu.

2. Încercuieşte forma corectă a cuvintelor **săi/să-i**.

- „— Aţi fost lângă mine în clipele cele mai grele. [...] Acum pornesc **săi/să-i** întâlnesc pe ai mei.”
(Mihnea Moisescu, *Aripioară de argint*)

- „Toate rugăciunile celor trei femei n-au fost în stare **săi/să-i** potolească dorul pentru părinţii **săi/să-i**.”
(Petre Ispirescu, *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*)

3. Explică scrierea cuvintelor marcate în enunţul dat.

- Fraţii **săi** au hotărât **să-i** face o surpriză.

4. Formulează câte un enunţ, folosind:

- săi
- să-i
- săi şi să-i

5. Precizează numărul de sunete şi numărul de litere care alcătuiesc fiecare cuvânt dat, ca în model.

vecini $\begin{cases} 5 \text{ sunete} \\ 6 \text{ litere} \end{cases}$

cheie $\begin{cases} \square \text{ sunete} \\ \square \text{ litere} \end{cases}$

cercetare $\begin{cases} \square \text{ sunete} \\ \square \text{ litere} \end{cases}$

6. Subliniază cu o linie vocalele şi cu două linii consoanele.

Annie avea părul blond, era prietenoasă şi practica baletul.

7. Scrie câte trei cuvinte, după schemele date.

VVC			
CVCV			
CVCC			

8. Formulează câte un enunț ale cărui cuvinte să înceapă:

- cu aceeași consoană;

- cu consoane diferite.

---

9. Notează o propoziție ale cărei cuvinte să respecte schema dată.

VCV

VCCV

VC

VCVC

CVCVVC.

SĂ NE ÎMBOGĂȚIM VOCABULARUL!

1. Realizează corespondența între cuvintele cu înțeles:

- **asemănător;**

camera

fascinat

demodat

interesat

învechit

încăpere

- **opus.**

plat

compact

a confirma

a infirma

risipit

bombat

2. Identifică înțelesul cuvântului marcat în fiecare dintre enunțurile date, notând în caseta alăturată.

- Calculatorul se afla într-un **colț** al camerei.
- După **colț** se află casa lui George.
- Băiatul mușca dintr-un **colț** de pâine.
- Câinele avea un **colț** retezat.

SĂ REDACTĂM!

Imaginează-ți un scurt dialog între Annie și George, perturbat de zgomotul produs de televizor.

- Cuvinte care țin locul unui substantiv (pronumele personale)
- Intuirea claselor morfologice (număr, gen)
- Adresarea politicoasă
- Pronunția și scrierea corectă a pronumelor care încep cu **e** și a unor forme ale verbului **a lua**

Emil și trenul spre Berlin

după Erich Kästner

SĂ ÎNȚELEM TEXTUL!

1. Încercuiește doar enunțurile adevărate în legătură cu întâmplările din textul citit.

- Emil călătorea cu trenul, spre Berlin.
- El se ducea în vizită la prieteni.
- Băiatul a conversat cu ceilalți călători din compartiment.
- Emil a adormit imediat ce a pornit trenul.
- Băiatul a avut un vis ciudat.
- El a visat că era conductorul trenului.
- În vis, trenul era tras de doisprezece cai.
- Trenul iese de pe șine, zboară, se prăbușește.
- Jandarmul îl salvează pe Emil.

2. Ordonează ideile principale potrivit succesiunii evenimentelor din text, numerotând în casete.

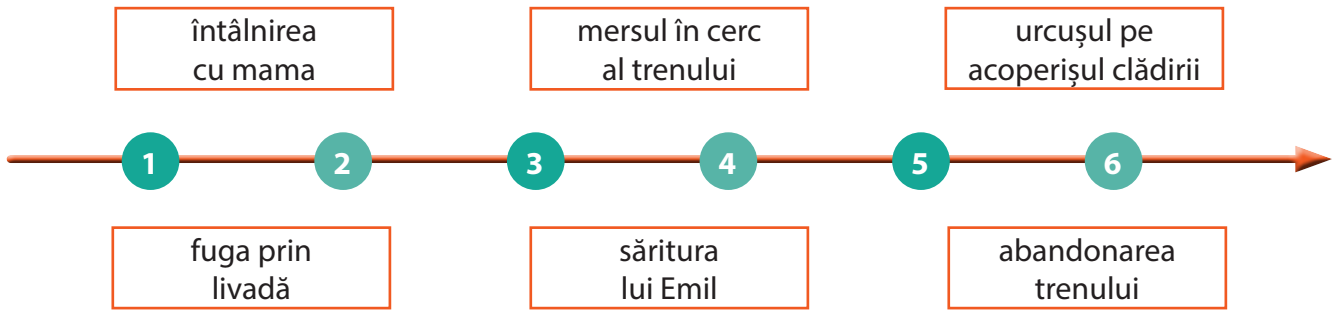
- Mama oprește trenul, salvându-l pe Emil.
- Emil adoarme în trenul cu care călătorea spre Berlin.
- Băiatul se trezește din vis.
- În vis, trenul condus de jandarm îl urmărește pe băiat.

3. Completează tabelul cu informațiile din text.

ACȚIUNI REALE	ACȚIUNI IMAGINARE
<ul style="list-style-type: none"> ● Emil urcă cu geamantanul în tren. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Locomotiva se învârtea în cerc, apropiindu-se și mai mult de ultimul vagon.

4. Plasează evenimentele date pe **AXA TIMPULUI**, trasând săgeți.

5. Spune-ți părerea!

Cum se justifică teama lui Emil față de vizitiul care conducea trenul?

6. Formulează câte o întrebare care să înceapă cu termenii dați, apoi scrie răspunsul potrivit fiecăreia.

• Cine	?
• Ce	?
• Unde	?
• Când	?
• Cum	?
• Care	?
• De ce	?

SĂ ÎNVĂȚĂM DESPRE PRONUMELE PERSONAL!

1. Citește textele. Subliniază pronumele personale și încercuiește-le pe cele personale de politețe.

- „Noi scoatem mâțele de prin ocnițe și cotruțe [...]” (Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*)
- „— Voi nu înțelegeți, spuse mâhnit rățoiul cel urât.” (H. Ch. Andersen, *Rătușca cea urâtă*)
- „— Eu i-am făgăduit cărți de la dumneata.
— Bine ai făcut, dar cum îl cheamă pe el?” (Cezar Petrescu, *Fram, ursul polar*)
- „— E o mașină în fața casei?
— Deci dumneavoastră ați fost la curent cu totul...” (R. Moldoveanu, *Mesaj cifrat*)

◆ Analizează pronumele, după modelul dat.

noi: pronume personal, persoana I, număr plural

2. Transformă propozițiile, trecând pronumele subliniate la numărul plural.

- Tu exersezi la matematică. → _____
- Dumneata cânti la vioară? → _____
- Pe ea o cunosc de la concurs. → _____

3. Înlocuiește pronumele personale din enunțurile date cu pronume personale de politețe potrivite.

- Tu pleci în excursie. → _____
- Ea merge la concert. → _____
- Ei poartă uniforme. → _____
- Pe voi vă apreciază toți. → _____

4. Completează spațiile punctate cu pronume personale sau pronume personale de politețe.

- _____ te duci la mare sau la munte.
- _____ vă cunosc pe _____.
- _____ este bunica mea.
- În parc, _____ s-a jucat cu mine.

5. Grupează, pe două rânduri, pronumele personale și pe cele personale de politețe din șirul părților de vorbire date: **cafea, eu, dumneata, fum, păpușă, agitat, se vede, ea, patru, dumnealor, noi, ei, dumnealui, Anda, tu, prăjitură, voi, dumneavoastră, el, duios, ele.**

pronume personale	
pronume personale de politețe	

6. Scrie, în casetele alăturate, ce parte de vorbire reprezintă cuvântul subliniat în fiecare dintre enunțurile date.

- Noi am realizat o machetă a unui parc.
- În clasă au sosit doi elevi noi.

7. Încercuiește doar forma corectă a pronumelor care pot înlocui substantivele date.

- bunica → *ea, dumneaei, dânsa*
- elevul → *el, dânsul, dumnealui*
- regele → *dumnealui, el, Maiestatea Sa*

8. Formulează enunțuri care să conțină:

- un pronume personal, persoana a III-a, număr plural;

- un pronume personal de politețe, persoana a II-a, număr singular.

SĂ PRONUȚĂM ȘI SĂ SCRIEM CORECT!

Încercuiește forma corectă a cuvintelor marcate.

- **Ea/la** este colega mea de bancă.
- Tu **ei/iei** tramvaiul către casă.
- Ieri i-am cunoscut pe **ei/iei**.
- — **Ea/la** caietul de pe masă!

SĂ REDACTĂM!

Imaginează-ți un scurt dialog între Emil și vizitiu. Utilizează cât mai multe pronume personale.
